

Naantalin pohjavesien suojelusuunnitelman päivitys

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 21.10.2025 § 42

Valmistelija

Ympäristöpäällikkö Saija Kajala

Taustaa

Naantalin kaupunki on teettänyt pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivitystyön. Edellinen pohjavesien suojelusuunnitelma on vuodelta 2013. Päivitetyt suunnitelman on laatinut Afry Finland Oy ostopalveluna yhteistyössä Naantalin kaupungin kanssa. Työhön on saatu avustusta Varsinais-Suomen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta enintään 50 % kokonaiskustannuksista. Avustuspäätöksen mukaan aikaa hankkeelle on myönnetty 31.10.2025 asti. Maksatusta tulee hakea viimeistään 30.11.2025 mennessä.

Suunnitelma on laadittu Taattisten ja Lietsalan luokitelluille pohjavesialueille. Lietsala on vedenhankintaa varten tärkeä 1-luokan pohjavesialue, ja Taattinen on muu vedenhankintakäyttöön soveltuva 2-luokan pohjavesialue. Naantalin pohjavesialueet eivät ole talousvesikäytössä. Suojelusuunnitelmaa varten selvitettiin pohjavesialueilla olevat toiminnot ja arvioitiin niiden vaikutuksia pohjaveteen. Suunnitelmassa on esitetty toimenpiteitä, joilla voidaan pienentää tai poistaa eri toimintojen pohjavedelle aiheuttamaa riskiä. Suojelusuunnitelmatyötä on ohjannut ohjausryhmä, johon on kuulunut edustajia Naantalin vesihuoltolaitokselta, Naantalin kaupungin ympäristönsuojelusta, kaavoituksesta ja teknisestä toimesta, Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta ja Varsinais-Suomen pelastuslaitokselta.

Pohjavesialueille laaditun suojelusuunnitelman tavoitteena on ennaltaehkäistä pohjavesialueiden pohjaveden laadun heikkeneminen sekä turvata alueiden pohjaveden määrällinen tila rajoittamatta kuitenkaan tarpeettomasti alueiden maankäyttöä. Tämä edellyttää sekä suunnitelmallisuutta, että kattavaa tietoa pohjavesialueiden maaperä- ja pohjavesiolosuhteista sekä pohjavesialueilla sijaitsevista pohjaveden laatuun ja määrään vaikuttavista toiminnoista. Suojelusuunnitelma on ohje, joka tulisi ottaa huomioon esimerkiksi maankäytön suunnittelussa ja viranomaisvalvonnassa. Suojelusuunnitelmalla ei ole itsenäisiä oikeusvaikutuksia.

Suojelusuunnitelman laatimisesta on annettu säännöksiä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 2a luvussa (1299/2004, lakimuutos 1263/2014).

Asian käsittely ja saadut lausunnot

Pohjavesien suojelusuunnitelmaluonnos on pidetty nähtävillä 1.9.-30.9.2025 välisen ajan Naantalin kaupungin nettisivuilla. Suunnitelmaluonnoksesta on pyydetty lausuntoa Lounais-Suomen aluehallintovirastolta, Naantalin kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta, Raision kaupungilta, Maskun kunnalta,

Naantalin Energialta ja Varsinais-Suomen pelastuslaitokselta. Asiasta antoi lausuntonsa Lounais-Suomen aluehallintovirasto, Naantalin kaupungin ympäristöterveys ja Raision kaupunki.

Lounais-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueen ympäristöterveydenhuoltoyksikkö on 26.9.2025 päivätysssä lausunnossaan todennut suojelusuunnitelmista seuraavaa: Suojelusuunnitelmatyössä on kartoitettu pohjavesiriskit ja niiden pienentämiseksi on laadittu toimenpidesuosituksia. Suojelusuunnitelmassa suositellaan, että sen valmistumisen jälkeen suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden etenemistä seuraamaan olisi hyvä perustaa pohjavesiseurantaryhmä. Aluehallintovirasto pitää suunnitelman toteuttamisen kannalta tärkeänä, että seurantaryhmä perustetaan ja että ryhmään tulee edustus myös kunnan terveydensuojelusta. Lietsala on vedenhankintaa varten tärkeä 1-luokan pohjavesialue, ja Taattinen on muu vedenhankintakäyttöön soveltuva 2-luokan pohjavesialue. Naantalin pohjavesialueet eivät ole talousvesikäytössä, mutta Lietsalassa on Koivukummun varavedenottamo. Taattisten vedenottamo on poistettu käytöstä veden huonon laadun vuoksi. Lietsalan Koivukummun vedenottamolla on tehty veden laadun seuranta. Vuonna 2013 laaditun edellisen pohjavesien suojelusuunnitelman mukaan ottamon veden laatu on ollut heikko. Pohjavedestä on tehty analyysjä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen valtakunnallisen vaarallisten ja haitallisten aineiden kartoitukseen sekä alueella sijaitsevan golf-kentän vaikutusten seurantaan liittyen. Lisäksi on tehty kloridiseurantaa tienpidon pohjavesiseurannan yhteydessä. Nyt käsillä olevaan suojelusuunnitelmatyöhön liittyen on ohjelmoitu otettavaksi pohjavesinäytteitä alueelta v. 2025. Koska Koivukummun ottamo on Naantalin kaupungin varavedenottamo, aluehallintoviraston näkemyksen mukaan pohjavedestä olisi syytä tutkia ajoittain talousvesiasetuksen (1352/2015) mukaiset muuttujat, jotta veden laatu ja soveltuvuus talousvesikäyttöön olisivat paremmin tiedossa, mikäli pohjavettä jouduttaisiin ottamaan talousvesikäyttöön. Liitteessä 1 kohdassa 1.13 on luettelo pohjaveteen liittyvästä lainsäädännöstä. Korjauksena luetteloon todettakoon, että talousvesiasetuksen 1352/2015 koko nimi asetuksen viimeisimmän muutoksen jälkeen on sosiaali- ja terveysministeriön asetus talousveden laadusta sekä rakennusten vesilaitteistojen riskienhallinnasta.

Naantalin kaupungin terveydensuojeluviranomaisella ei ollut 30.9.2025 päivätysssä lausunnossaan huomautettavaa Naantalin pohjavesien suojelusuunnitelman päivityksestä. Lausunnon mukaan suunnitelma tarjoaa konkreettisia työkaluja pohjavesien turvaamiseen ja riskien hallintaan. Terveydensuojeluviranomainen katsoo, että on tärkeää toteuttaa suunnitelmassa esitetyt toimenpidesuositukset.

Raision kaupunginhallitus totesi päätöksessään 22.9.2025 § 325 ettei sillä ollut huomautettavaa suunnitelman päivityksestä.

Konsultti on tehnyt lausuntojen perusteella tarvittavat muutokset suunnitelmaan. Ehdotus Naantalin pohjavesialueiden suojelusuunnitelmaksi on esityslistan liitteenä.

Liite 1, ympäristö- ja rakennuslautakunta 21.10.2025

Kaikki pohjavesitutkimukset eivät ole vielä valmistuneet. Tulosten perusteella tehdään vielä tarvittaessa muutoksia suojelusuunnitelmaan.

Pohjavesiasiantuntija Sanna Löfgren Tiaskorpi Afryltä esittelee pohjavesien suojelusuunnitelmaa kokouksessa.

Ratkaisuvalta	Hallintosääntö § 26
Esittelijä	Ympäristöpäällikkö
Päätösehdotus	Naantalin kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että se hyväksyy liitteenä olevan ja myöhemmin syksyllä valmistuvien pohjavesitutkimusten perusteella tarvittaessa päivitetyn Naantalin pohjavesien suojelusuunnitelman. Suojelusuunnitelma toimitetaan ELY-keskukselle ympäristönsuojelun tietojärjestelmään merkitsemistä varten.
Kokouskäsittely	Merkittiin, että Sanna Löfgren Tiaskorpi oli asiantuntijana tämän asian esittelyn aikana.
Päätös	Ympäristöpäällikön päätösehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 03.11.2025 § 280
871/11.00.02/2025

Ehdotus Naantalin pohjavesialueiden suojelusuunnitelmaksi on liitteenä.

Liite 1, KH 3.11.2025

Esittelijä	Ympäristöpäällikkö
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan ja myöhemmin syksyllä valmistuvien pohjavesitutkimusten perusteella tarvittaessa päivitetävän Naantalin pohjavesien suojelusuunnitelman. Suojelusuunnitelma toimitetaan ELY-keskukselle ympäristönsuojelun tietojärjestelmään merkitsemistä varten.
Päätös	Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.